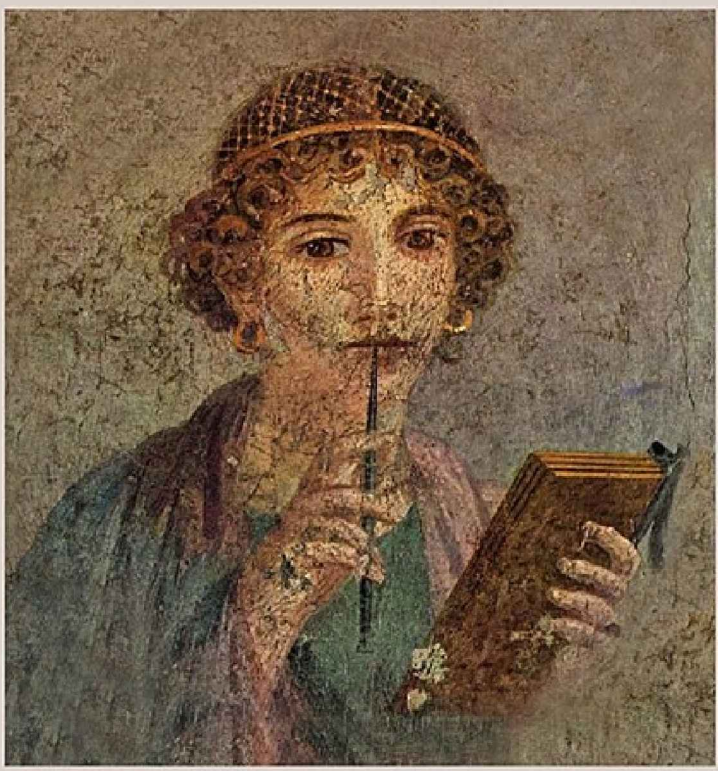
SAPPHO

NEDİR GENE DELİ GÖNLÜNÜ ÇELEN

Çeviri: CEVAT ÇAPAN

can

© 2008, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.
Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2008
2. basım: Nisan 2014, İstanbul
E-kitap 1. sürüm Kasım 2015, İstanbul
Nisan 2014 tarihli 2. basım esas alınarak hazırlanmıştır.

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Tasarım ( )

ISBN 978-975-07-2697-2

CAN SANAT YAYINLARI
YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.
Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

Sertifika No: 10758

SAPPHO
NEDİR GENE DELİ GÖNLÜNÜ ÇELEN

Çeviri
Cevat Çapan

CEVAT ÇAPAN, 1933'te Kocaeli, Darıca'da doğdu. Robert Kolej'i ve Cambridge Üniversitesi İngiliz Edebiyatı Bölümü'nü bitirdikten sonra, 1960'tan başlayarak İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde uzun yıllar öğretim üyesi olarak görev yaptı. Daha sonra Devlet Güzel Sanatlar Akademisi (Mimar Sinan Üniversitesi), Boğaziçi, Anadolu ve Marmara üniversitelerinde dersler verdi. 1996'dan bu yana Yeditepe Üniversitesi'nde öğretim üyesi. *Dön Güvercin Dön* adlı şiir kitabıyla 1986 Necatigil Şiir Ödülü'nü aldı. Ardından *Doğal Tarih, Sevda Yaratan* ve *Ne Güzel Yolculuktu Aklımdan Çıkmaz* adlı şiir kitapları yayımlandı. 1960'lardan bu yana dünyanın önde gelen şairlerini dilimize kazandırdı, dünya şiiri antolojileri yayımladı.

Sappho'nun bin kulaklı geceye anlattıkları

Şiir türlerinin geçirdiği evrime bakacak olursak, lirik şiirin epik şiirden sonra MÖ VII. yüzyılda Lesbos Adası'nda ortaya çıktığını görürüz. Bireyin duygularını ve düşüncelerini dile getiren bir tür olan lirik şiir lir eşliğinde söylendiği için bu adla anılagelmiştir.

Bu türün ilk önemli şairleri arasında ise Sappho'nun özel bir yeri vardır. Çağdaşları arasında Alkaios ve Arkhilokhos gibi okurlarına kolayca ulaşabilmiş bir şair olduğu bilinir. Bizim Midilli dediğimiz Lesbos'un Mitilini şehrinde doğmuş. MÖ 610-580 yılları arasında yaşadığı sanılan Sappho'nun hayatı hakkında kesin bilgilere sahip değiliz. Ancak Sappho'yla ilgili çeşitli söylentilere bakılırsa, bu ufak tefek esmer kadın Andros Adası'ndan Kerkolas adlı zengin bir tüccarla evlenmiş. Kleis adlı bir kızı olmuş. Önemli bir aileden geldiği ve siyasal etkinliği olan bu ailenin Mirsilos ve Pittakos adlı tiranlar zamanında Pirha ve Siracusa'ya sürgüne gönderildiği biliniyor. Daha inanılır söylentilere göre de Sappho, Lesbos'ta bir kız okulunun yöneticiliğini yapmış ve bu okulda aşk tanrıçası Aphrodite inancının ilkelerini ve kurallarını evlenme çağına gelen kızlara öğretmiş.

Şiirlerinde hep kişisel temaları işleyen Sappho'nun öğrencilerinden esinlendiği, onlar için düğün türküleri yazdığı gibi, kendisini unutanlara sitem eden şiirler yazdığı da biliniyor. Bu arada kendisi gibi şiir yazan ya da kız öğrenci gruplarına önderlik eden rakiplerine karşı yergi şiirleri de yazmıştır. Genç kızlar için yazdığı şiirlerde sevecenlikten cinsel tutkuya kadar değişik duyguları dile getiren Sappho özellikle bu ikinci tür temalar yüzünden Hıristiyanlığın yayıldığı dönemlerde ahlaka aykırı bir şair sayılmış ve şiirleri yasaklanmıştır. Oysa yaşadığı dönemde ve daha sonraki dördüncü ve üçüncü yüzyıllarda eski Yunan kültürünün yaygın olduğu yerlerde ona büyük hayranlık duyanlar Sappho'yu "onuncu esin perisi" olarak adlandırmışlardır.

MÖ III. ve II. yüzyıllarda İskenderiyeli bilginler onun bilinen bütün şiirlerini dokuz lirik bir de ağıt kitabında bir araya getirmişler. Ama zaman içinde, özellikle de Hıristiyan kilisesinin bu şiirlerdeki erotik öğeleri onaylamaması yüzünden, Sappho'nun şiirleri korunamamış, ancak başka yazarların onun şiirlerinden yaptıkları alıntı parçaları kalmıştır. 1898'den sonra bulunan papirüs yazmalarındaki şiirlerle elimizdeki şiirlerin sayısı daha da arttı. Ne var ki Sappho'nun 28 dizelik "Aphrodite'ye Yakarış" şiiri dışında eksiksiz hiçbir şiiri günümüze ulaşmış değil. Buna karşın kalan eksik dizeler bile onun yaratıcı gücü konusunda klasik filologlara yeterince kaynaklık etmiş. Catullus gibi büyük şairler onu örnek alarak unutulmaz şiirler

yazmışlar.

Sappho'yla ilgili söylentilerden biri de onun Phaon adlı bir denizciye âşık olduğu ve ondan yüz bulamadığı için kendini Leukadia kayalıklarından denize attığı hikâyesidir. Ancak ne bu konu ne de Sappho ve Phaon'la ilgili Atina'da "orta komedya" döneminde yazılan oyunlarda anlatılanlar doğrulanmıştır.

Denebilir ki, klasik Yunan şiirinin epik türdeki en önemli temsilcisi nasıl Homeros idiyse, lirik şiir türünün de en büyük temsilcisi Sappho'ydu. Onun yazdığı aşk şiirleri tarihin en saygın eleştirmenlerince ancak Catullus'un şiirleri ve Dante'nin *Yeni Hayatı*'yla aynı düzeyde sayıldı. Onun bireysel duyarlığın ilk sözcüsü olması dışında şiire biçimsel yenilikler getirdiği de unutulmamalı. "Sappho dörtlüğü" adı verilen onun bu kendine özgü şiir biçimi 11 heceli 3 dize ile 5 heceli 1 dizeden oluşur. Daha sonra Latin şairi Catullus da bu kalıbı kullanmıştır.

Elinizdeki çeviriler çeşitli dillerdeki baskılar gözden geçirildikten sonra Mary Barnard adlı aynı zamanda klasik filolog olan bu şairin kitabından Türkçeye aktarıldı. Bu çalışma sırasında konunun unutulmaz uzmanlarından Azra Erhat'ın bilgisinden de yararlanıldı. Sappho'nun şiirlerini İtalyancaya çeviren Salvatore Quasimodo kişisel yaşantıyı yalın bir dille anlatan bu şiirleri gizli duyguları açıklayan birer mektuba benzetmişti. Sanırım bu mektuplarda dile getirilen duygular onun adının neden hiç unutulmayacağının en inandırıcı kanıtlarıdır.

CEVAT ÇAPAN

1

Söyleyin herkese

En güzel türküleri
çağıracağım bugün
dostlarım için

2

Biz tadını çıkaracağız

Beğenmeyen varsa
uğursuzluk
eksilmesin başından!

3

Durup yatağımın başında

Yaldızlı çarıklarıyla
birden
uyandırdı beni tan

4

Sordum kendime

Sappho, dedim,
elinden ne vermek gelir
her şeyi olan
Aphrodite gibi birine?

5

Dedim ki

Ak bir keçinin
semiz but kemiğini
yakacağım
sunağında o güzelin

6

Doğru

Beni okşayanı
seviyorum.
Bence

Aşkın da payı var
Güneşin
parıltısında
ve erdeminde

7

Öğle üzeri

Yeryüzü yanarken
Yalım yalım
gökten boşanan ateşle

tiz bir türkü tutturur
ağustosböceği
kanatlarıyla

8

Aldım elime lirimi

Gel, dedim, benim
kutsal deniz kabuğum
konuşan bir çalgı ol

9

Sadece

Hava da olsa,
ölümsüzdür
dilimdeki sözcükler

10

O ikindi

Gelinlik kızlar
çiçeklerden
gerdanlıklar ördüler

11

Türkülerini duyuyorduk.

BİRİNCİ SES
Genç Adonis ölüyor!
Ey Kythere'li,
şimdi ne yapacağız?

İKİNCİ SES
Dövün bağrınızı, kızlar,
yumruklayın –
yırtın giysilerinizi!

12

Ne yapsam boş

Anacığım,
mekik dokuyacak
gücüm kalmadı
Aphrodite'nin yüzünden

Yumuşak da olsa

öldürdü beni
nerdeyse
o çocuğun aşkından

13

Dedikodu yapıyor herkes

Diyorlar ki
Leda için

bir gün
bir yumurta bulmuş

sümbüllerin arasına gizlenmiş

14

Sessizlik içindeydi gökler

Ambrosia
hazır bekliyordu
şarap testisinde

Hermes
doldurup şarabı
tas tas sunuyordu
tanrıların eline

15

Eros'u gördüğümde

Göklerden
inerken

bir askerin
mor kaftanı vardı sırtında

16

Sen akşamın çobanısın

Hesperos, Tan ışığı
ne serpmişse
onları güdersin evlerine

Koyun güdersin, keçi
güdersin, çocukları güdersin
evlere annelerine

17

Uyu, yavrum

Bir kızım var
küçücük,
adı Kleis,

altın bir çiçek
sanki
Kroisos
bütün krallığını verse
değişmem ona

18

Şapşal da olsa

Eli yüzü daha düzgün
Mnasidika'nın
bizim tatlı Gyrinno'dan

19

Yarın

Yumuşak ellerinle, Dika,
filizler koparıp
süsle o güzelim saçlarını

Kim çiçek takınırsa
Ona yaklaşır
mutlu Üç Güzel:
unutma, süssüz bir başa
bakmaz kimseler

20

Şu yazıtla yükledik
ölüsünü gemiye:

Bunlar küçük Timas'ın külleri
daha kocaya varmadan
Persephone'nin karanlık
odasına yönelen

Arkadaşları kızlar
yas içinde,
keskin bıçaklarla
yumuşak saçlarından
bu örgüleri kestiler

21

Kıbrıslı, düşümde

Mor mendilin kıvrımları
gölgeledi
yüzünü –

hani Timas'ın
ta Foça'dan
ürkerek yolladığı

22

İlkyazın alacakaranlığında

parıldıyor dolunay:
sanki bir sunağın başında
çevreleniyor kızlar

23

Ve gidip geliyor

Ayakları hep birden,
çiçeklerle çevrili
bir aşk sunağının başında
halay çekerken

yumuşak çimenleri ezen
incecik ayakları gibi
Giritli kızların

24

Ürkerek görkeminden

Örtüyor
kendi aydınlık yüzlerini
ayı çevreleyen yıldızlar
ay dolunay olup da
her yanı ışıtırken

25

Gelin siz de

Katılın oyunumuza
tatlı Üç Güzel,
sırma saçlı Musa'lar,
gelin

26

Akşam yıldızı

En güzeli
bütün yıldızların

27

Ey ince, tatlı gelin

Gül renkli Üç Güzelle
altınsı Aphrodite'yle
geldi oynama günün

28

Onun adına

Çağırıyoruz sizi
ey pembe kollu
Zeus-kızı Üç Güzel

29

Ey Hymen! Düğün Tanrısı!

BİRİNCİ SES
Yükseltin tavanları, ustalar,
Güvey geliyor, Ares'ten boylu!

İKİNCİ SES
Ey Hymen!
Düğün Tanrısı!

BİRİNCİ SES
Lesbos'un ozanları
nasıl aşıyorsa

öbür ozanları,
Güvey de aşıyor
bütün boyluları!

İKİNCİ SES
Çağırın
Düğün Türküsünü!

30

Sağlığına içiyoruz

Mutlu güvey!
Dilediğin düğünü
kutladık işte

istediğin güzel
gelinin oldu;
bakmalara

kıyılmayan bir gelin,
gözleri bal renginde
Aşkın güzelliğiyle

aydınlık yüzü.
Belli ki Aphrodite
aşmış gene kendini

sana yaransın diye!

31

Gelin Türküsü I

Yüzü sevgiyle
kızaran gelin
Paphos'lu Tanrıçanın
eşsiz çiçeği

Gir artık odana
yatağına gir
usulca sev okşa erkeğini

İstekle
yol göstersin sana
Akşam Yıldızı

Evlilik Ecesi Hera'nın
kamaşan gözlerle bakacağın
gümüşten tahtına

32

Gelin Türküsü II

BİRİNCİ SES
Kızlığım
ah kızlığım!

Nereye gideceksin
seni yitirdiğimde?

İKİNCİ SES
Bir daha
dönülmeyen
bir yere gideceğim
Tatlı Gelin!
Bir daha sana hiç
dönmeyeceğim!

33

Kapı kilitlendi üzerlerine, ah!

Kapıda bekleyenin
ayağı yedi kulaç

beş öküz postu gitmiş
on saracın diktiği
bir tek çarığa

34

Kızlığa Ağıt

BİRİNCİ SES
En yüksek dalında
bir ağacın
kızaran elma gibi
toplayanların göremediği,
göremediği değil erişemediği

İKİNCİ SES
Dağlarda çobanların
ezdiği sümbül gibi
toprağın üzerinde
çiğnenmiş mor bir leke

35

Gecelerin Ecesi

Pırıl pırıl, Hekate,
sen bile buyruğundasın
Aphrodite'nin
sırmalı giysilerinin içinde

36

Neden ağlıyorum?

Yiten kızlığımın mı
yasını sürdürüyorum?

37

Neresi biliyorsunuz: öyleyse

Bırakın Girit'i gelin
elma ağaçlarının çevrelediği
kutsal tapı yerine

Günlük dumanları tütüyor sunaktan
serin bir dere mırıldanıyor
dalları arasından ağaçların

Gül fidanları gölgeliyor toprağı
derin bir uyku yağıyor
titreyen yapraklardan;

atların otladığı çayırda
çiçeklerini açıyor ilkyaz,
anason kokusu yayılıyor havaya.

Gel, Kıbrıslı Ece!
aşkınla karıştırdığın nektarı
doldur altın kupalarımıza.

38

Aphrodite'ye Yakarış

Ey tahtı ışıl ışıl ölümsüz Aphrodite
Ulu Zeus'un düzenci kızı
yalvarırım yüreğimi acılarla dağlama!

Yardımıma gel gene, hani eskiden
sesimi duyunca nasıl, çıkıp
babanın sarayından kanat çırpan kuşların

çektiği yıldızlı arabana biner;
yeryüzüne inerdin bulutsuz mavilikten;
ölümsüz dudağında o aydınlık gülüşle sorardın,

"Gene nen var?" derdin "nedir gene
deli gönlünü çelen? Tılsımımla kimi
baştan çıkarıp yollamam gerekiyor koynuna?

Söyle, Sappho, kim seni üzen?
Kaçıyorsa, kaçsın, bırak,
yakında o senin ardına düşecek,

bugün almıyorsa verdiklerini,
yarın o sana armağanlar verecek,
seni sevmiyorsa, istemese de er geç sevecek."

Geleceğin varsa, şimdi gel, kurtar beni
Kuşkudan, ne diliyorsa gönlüm
yerine getir, sen de katıl benimle savaşa.

39

Bir yiğitten daha üstün o erkek

Tanrılarla eş benim gözümde
o erkek ki yanında oturabiliyor
sesinin tatlı yankısını,

yüreğimi hızlandıran
can alıcı gülüşünü
yakından duyabiliyor.

Birden karşıma çıksan,
soluğum kesilir –
dilim tutulur;

ince bir alev dolanır
derimin altında;
gözlerim kararır,

yalnız kendi uğultusunu
duyar kulaklarım, ter dökerim;
ürpertiyle sarsılır her yanım,

kurumuş ot gibi solar rengim.
Nerdeyse ölümle yüz yüzeyimdir,
ama yoksulum, katlanmaktan başka
elden ne gelir!

40

Evet, Atthis, inan Sardes'te bile
sık sık bizi düşünüyordur Anaktoria

Ona bir tanrıça gibi göründüğün
en çok senin türkülerinden hoşlandığı
birlikte yaşadığımız günleri.

Şimdi Lydia'lı kadınlar arasında
en çok o göz kamaştırıyor
gün batarken doğan gül parmaklı ay

nasıl gölgelerse bütün yıldızları,
nasıl yayarsa ışınlarını
tuzlu denizlere, çiçekli kırlara.

Pırıl pırıl çiy yağıyor
güller açsın, kekikler koksun
yoncalar yeşersin diye;

ama o ne yaptığını bilmeden
dolaşıyor, sevgili Atthis'i düşünüyor,
yüreği, özlemekten, acıyla dolu.

Gelin! diye bizi çağırıyor acı acı,
bin kulaklı gece
bu çığlığı taşıyor denizin ötesinden.

41

Sardes'li bir askerin karısına:

Kimi süvarilerdir, diyor,
kimi piyadeler, kimi de,
donanmamızın tek kürek vuruşlu

denizcileridir, diyor, yeryüzünde
göze en güzel görünen şey; bense
kişi kimi seviyorsa, diyorum, odur en güzel

Bunu anlamaktan kolay ne var:
bunca erkek tanımış
Helena bile

Troya'nın onurunu hiçe sayan
bir erkeği seçmedi mi sonunda?
uyarak Paris'in isteğine

yurdunu yuvasını bırakıp
onun ardından gitmedi mi?
İşte Anaktoria, sen de

uzaklarda, bizi unutsan bile,
tatlı ayak sesini duymak
bakışlarının ışıltısını görmek

Lydia'lı atlıların parıltısından da,
kuşamlı piyadelerin yürüyüşünden de
daha çok sarsıyor yüreğimi.

42

Bir satır olsun almadım ondan

Doğrusu ölsem daha iyi.
Durmadan ağladı giderken;

"Sappho," dedi,
"Bu ayrılığa dayanmak gerek.
Gözüm arkada gidiyorum."

"Git," dedim, "mutlu ol,
ama unutma,
kimi aşkın zincirine vurduğunu geride

"Beni unutsan bile,
Aphrodite'ye sunduğumuz armağanları,
paylaştığımız onca güzelliği düşün

"saçlarını süslediğin
bütün o menekşeleri, konca gülleri,
gencecik boynuna taktığın yüzlerce çiğdemi

"tatlı kokular sürerdin saçlarına,
yumuşak döşeklere uzanmış kızlar
gönül avuturlardı sevdikleriyle

"ne bir türkü söylenirdi
biz katılmadan,
ne bizsiz, çiçek açardı ilkyaz..."

43

Sen değil miydin, Atthis,

"Sappho, ortaya çıkıp da
kendini göstermezsen,
seni artık sevmeyeceğim!" diyen?

"Ne olur kalk, göster çevikliğini
geceliğini çıkarıp
kaynağa eğilen bir zambak gibi

yıkan sularda.
Mor gömleğinle sarı eteğini
getirsin Kleis sandıktan;

bir yeldirme atalım omuzlarına,
saçlarına taç örelim çiçeklerden
çık, salın bizi çıldırtan
güzelliğinle...

Praksinoa, yavrum, sen de
kestane kızart kahvaltı için.
Tanrılardan biri gene iyi davranıyor bize;

bugün dönüyoruz artık
en sevdiğimiz Midilli kentine
en güzel kadını Sappho'yla

yanına kızlarını almış
bir ana gibi yürüyecek bizimle
sürgünden dönerken yurdumuza..."

Ama her şeyi unutuyorsun sen

44

Hiç uyarmadan

Kasırga nasıl sökerse
meşeleri kökünden
öyle sarsıyor yüreğimi aşk

45

Geleceksen

Yeni döşekler
sereyim yerlere
dinlenesin diye

46

Sağ ol, sevdiğim

Geldin, gelmekle
ne iyi ettin;
yollardaydı gözlerim.

yakıp tüketen
ateşler saldın içime –
Çok yaşa!

Yokluğunda
bitmek tükenmek bilmeyen
saatlerce yaşa!

47

Öyle mutluyum ki

İnan,
durmadan yakardım o gece
gecemiz bir kat daha
uzasın diye.

48

Şimdi anlıyorum neden

Herkes Eros'u seviyor
en çok
bütün varlıklar içinde
yerde ve gökte

49

Ne güzel giyinmişti:

Ayaklarını örtüyordu
ince Lydia işi
uzun sırmalı eteği

50

Atthis, seni

Yıllar önce,
sen daha
yaramaz bir çocukken sevdim

51

Göneniyordum seninle,

Bir tek kız olsun yoktur
seninle boy ölçüşecek–

Gelecekte doğacak
kızlar içinde bile

52

Bütün olanlardan sonra

Beni düşünmek bile
seni tiksindiriyor, Atthis.

Kaçıp
Andromeda'ya gidiyorsun
hemen

53

Dayanılmaz

tatlı sert ağusuyla
dizbağlarımı çözen Aşk

bir sürüngen gibi
yere seriyor beni

54

Seni yitirmek korkusuyla

Küçük, toy bir kız gibi
koşup duruyorum
anasının ardından

55

Belli artık,

Bal da
Balarısı da
haram bana bundan böyle

56

Gece demeden, gündüz demeden

Özlüyorum
yanıyorum

57

Bak, diyeceksin,

Döndüm işte
bir zamanlar
bırakıp gittiğim
o yumuşak kollara

58

De bana,

Yeryüzünde
sevdiğin biri var mı
beni sevdiğin kadar?

59

Sappho, yeter! dedim

Boşuna ne uğraşıyorsun
yumuşatmaya
o taş yüreği?

60

Belki de unutursun sen

Ama bil ki
gelecek günlerde
birtakım insanlar
anacaklar bizi

61

İşliyor içime acı

damla
damla

62

Bülbül

Güzel sesli
habercisi
ilkyazın

63

Kıbrıslı,

Dün gece
seninle konuştuk
düşümde

64

Bu gece

Ay battı, sonra yıldızlar;
gece yarılandı
zaman geçiyor

Bense yapayalnızım yatağımda

65

Peitho,

Aphrodite'nin
baştan çıkaran kızı,
şaşırtıyorsun
biz âşık olan ölümlüleri

66

Ey altın taçlı Aphrodite,

Kaç kez yakarmışımdır
benim alın yazım da
öyle olsun diye

67

Bu yaşımda

Kral Pandion'un kızı –
göklerdeki kırlangıç –
neden
içime acılar salan
haberler taşır?

68

O zamanlar başkaydı

İlk çiçekleri açarken
kızoğlankızlığım,
ya sen

69

Bir o yana bir bu yana

Dönüp duruyorum
ne yapacağımı
bilemeden

70

Tatlı dostlarım benim

Nasıl değişebilirim
bu kadar güzel olan
sizlere karşı?

71

Yalvarırım

Bir dost gibi bak yüzüme
gözlerinin yalın güzelliğini
esirgeme benden

72

Elbet seviyorum seni

Ama sen beni seviyorsan
genç bir kadınla evlen

Nasıl katlanırım
birlikte yaşamaya
kendimden genç biriylen!

73

Anladık

Güzel bir yüzük
ama değer mi
bunca böbürlenmeye?

74

Duydum ki Andromeda –

O kaba köylü kızı
kasabada süsüyle
od salmış yüreğine

Daha eteğini kaldırıp
ayak bileklerini bile
göstermesini beceremezken

75

Eh!

Ben yitirdim, Andromeda
kazanan sen oldun
bu alışverişte

76

Bir öfke kasırgası

Kopunca yüreğimde
bir sersemin yüzünden
dilimi ısırıyorum
patlamamak için

77

Ne garip!

En iyi davrandıklarım
bugün en çok inciltenler beni

78

Bir yıldız gibi

Koşmasını öğrettim
Gyara adasından Hero'ya

79

İnan, Gorgo,

Hiç kötülük yok içimde:
bir çocuğunki gibi
tertemiz yüreğim

80

Kıbrıslı, beni seviyorsan

Öyle ürküt ki onu
övünmeye dili varmasın:

"Ben, Dorikha,
sevdiğimi yeniden
kul ettim kendime," diye
kurumlanamasın

81

Gorgo'ya selam

Selam, sultanım,
nice geceler
nice kralların
soydaşı olan

82

Zengin de olsan

Unutulup gideceksin ölünce
Pieria güllerinden
bir şey düşmemiş payına.

Burada siliksin ya.
daha da silik,
dolaşıp duracaksın
cehennemde,
tanınmayan ölüler arasında

83

Niye giyeyim diye sorma, Kleis

Bir zamanlar başıma bağladığım
Sardes'ten gelme, işlemeli
mendilim yok sana verecek

Hep söylerdi anam,
mor kurdele bağlarmış
gençliğinde
alımlı kızlar

ama biz esmerdik:
senin gibi
saçları saman sarısı bir kızın
mendil değil, çiyle ıslak
çiçekler yaraşır başına

84

Yalınayak dolaşma

kıyıdaki çakıllarda
o kadar nazlıysan

85

Su sızmazmış aralarından

Leto ile Niobe'nin
ikisi de
ana olmadan önce

86

Yaşadıkça anlıyoruz:

Hiç de zararsız
değil zenginlik
Erdemsiz olunca

87

Şu kadarını biliyoruz.

Ölüm kötü bir şey;
bak, işte tanrılardan belli;
iyi bir şey olsaydı ölüm,
önce tanrılar ölmez miydi?

88

Ne dersen de

Tanrı çocuğu altın;
ne kurt kemirebilir
altını ne güve;
insan yüreğinden
çok daha dayanıklı

89

Savaşçı tanrı
Ares

Övünüp duruyor her yerde
Demirci tanrı Hephaistos'u
tek kolla sürüklerim, diye

90

Sürgünde olanlara gelince,

Sanırım Barış
hiç böyle güç
gelmemiştir onlara
sürgün olmadan önce!

91

Balıkçı Pelago'nun anısına

Babası Meniskos bıraktı
mutsuz bir hayatın belgesi
bu sepetle bu küreği

92

Hatırlıyor musun

Nasıl sapsarı
katırtırnakları açar
deniz kıyılarında

93

Bana iyi davran, Gongyla,

Ak giysilerini giyin
yanıma koş hemen
senin güzelliğin besliyor isteğimi

Her görüşümde üstündekileri
başım dönüyor
sevinçle doluyor içim,

Eskiden darıldıysam da
Aphrodite'ye
şimdi yalvarıyorum
öç almaya kalkmasın,
seni tez elden yollasın diye

94

Bir zaman

Çiçek toplarken gördüğüm
incecik bir kızı
hatırlatıyorsun bana

95

Yorulduklarında

Kalın, koyu uykusunu
yağdırdı gece
gözkapaklarına

96

Tanrılar korusun seni

İyi yürekli
bir sevgilinin
kollarında uyu

97

Kaç kez,
sana şimdi gelme, dedim

Hermes, ruhları
yuvalarına götüren kılavuz:
ama mutsuzum, ölmek,
Akheron boyunda açan
ıslak nilüferleri
görmek istiyorum şimdi

97

Kaç kez,
sana şimdi gelme, dedim

Hermes, ruhları
yuvalarına götüren kılavuz:
ama mutsuzum, ölmek,
Akheron boyunda açan
ıslak nilüferleri
görmek istiyorum şimdi

98

Esin Perilerine

Borçluyum bu onuru:
bana ustalıklarını öğrettiler

99

Söylemem gerekir mi, Kleis,

Yas tutmak yaraşmaz
bir ozanın evinde!

Bizim evimizde de
doğru değil yas tutmak!

100

Yakındığım yok

Bir düş değildi
Esin Perilerinin
bana bağışladıkları zenginlik:
ben ölsem de,
adım hiç unutulmayacak

Şiirlerde sözü geçen özel adlar
(Şiirlerin numaralarına göre)

Adonis — Aphrodite'nin genç âşığı,

Akheron — ölüm ırmağı,

Anaktoria — Sappho'nun Miletoslu bir öğrencisi. Daha sonra Lydia ordusundan bir Yunanlı ile evlenip Sardes'e gitmiş, ,

Andromeda — Sappho'nun kıskandığı bir kadın öğretmen, , ,

Aphrodite — ayrıca Kıbrıslı, Kythereli, Paphoslu diye anılan deniz, aşk, güzellik, çiçek ve mevsimler tanrıçası. Ya Kıbrıs'ın Paphos ya da Ege'nin Kythere kıyılarında bir deniz köpüğünden doğduğu için yukarıdaki adlarla anılıyor, ,

Ares — savaş tanrısı, ,

Atthis — Sappho'nun öğrencilerinden biri, , , ,

Dika — (bkz. Mnasidika)

Dorikha — Naukratisli ünlü bir yosma.

Eros — aşk tanrısı, Aphrodite'nin genç yardımcısı, ,

Foça — (Phokaia), Midilli'ye bakan Anadolu kıyılarından bir İon kenti,

Gongyla — Sappho'nun öğrencilerinden biri,

Gorgo — Sappho'nun rakibi olduğu söylenen varlıklı bir kadın, ,

Gyara — Kiklad adalarından biri,

Gyrinno — Sappho'nun öğrencilerinden biri,

Hekate — gece ve büyücülük tanrıçası,

Helena — Sparta kraliçesi,

Hephaistos — demircilik tanrısı,

Hera — Zeus'un karısı, evlilik tanrıçası,

Hermes — tanrıların habercisi ve içki dağıtıcısı, ölüleri Hades'e götüren kılavuz, ,

Hero — Sappho'nun öğrencilerinden biri,

Hesperos — Akşam Yıldızı, ,

Kleis — Sappho'nun kızı, , , ,

Kroisos — Karun gibi zenginliğiyle ün salan bir Lydia kralı,

Leda — Zeus'un kuğu biçimine girerek baştan çıkardığı bir Sparta prensesi. Helena'nın anası. Bir başka efsaneye göre de Leda, öç alma tanrısı Nemesis'in bıraktığı bir yumurta

	bulmuş. Helena da bu yumurtadan çıkmış,
Leto	Apollon ve Artemis'in anası,
Lydia	Sappho'nun yaşadığı çağda Alyattes ile oğlu Kroisos'un yönettiği en önemli Anadolu Krallığı, ,
Meniskos	Plagon'un babası,
Mnasidika	Sappho'nun öğrencilerinden biri, ,
Musalar	Zeus'un sanatçılara esin periliği yapan dokuz kızı, , ,
Niobe	Tantalos'un kızı, Amphion'un karısı. Leto'dan çok daha fazla çocuğu olmakla övündüğü için Leto'yu kızdırmış, Apollon ile Artemis de Niobe' nin bütün çocuklarını öldürmüşler,
Pandion	efsaneye göre Atina Krallığı'nın kırlangıç biçimine sokulmuş olan kızı. Gene efsaneye göre kırlangıçlar ilkyazın habercisi sayılırmış,
Paris	Helena'yı kaçıran Troya prensi,
Peitho	Aphrodite'nin kızı,
Pelagon	bir balıkçı,
Persephone	Bereket tanrıçası Demeter'in kızı. Ölüm tanrısı kendisini yeraltına kaçırmış, her yıl yeryüzüne dönüşü ilkyazın gelişini gösterir,
Pieria	Olimpos Dağı'nda Esin Perilerinin oturduğu yer,
Praksinoa	Sappho'nun öğrencilerinden biri,
Sardes	Lydia Krallığı'nın başkenti, ,
Timas	Sappho'nun öğrencilerinden biri, ,
Üç Güzel	Zeus'un güzelliği ve inceliği temsil eden üç kızı, , , , ,